

2/2018

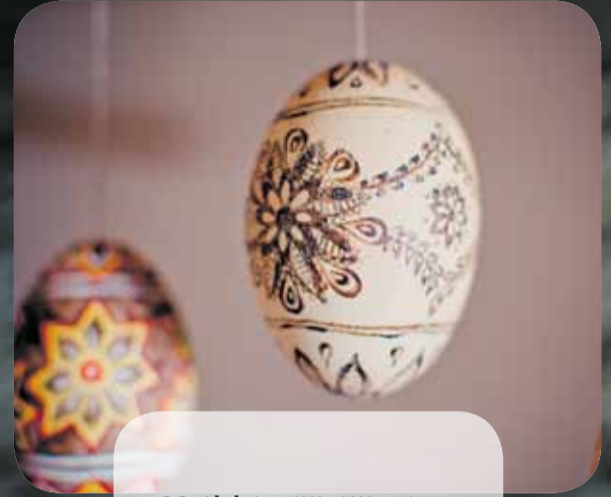
seurakunta

uutiset

Enonkoski • Kerimäki • Punkaharju • Rantasalmi • Savonlinna • Savonranta

Pääsiäisvaellus
s. 4

Kaikki pääsiäisajan
tapahtumat s. 5

8

Ajankohtaista
kysymystä hautojen
hoidosta s. 6

Ilmoittautuminen lasten
kesätoimintaan on alkanut!
s. 3

SAVONLINNAN SEURAKUNTA †

Kurkistus

”Hän kurkisti hautaan, mutta ei mennyt sisälle.” Näin pääsiäistä kuvaavissa Raamatun teksteissä sanotaan useammastakin Jeesuksen opetuslapsesta.

Ihminen ei voi mennä ihmeen sisään. Mutta kurkistaa voi, lähestyä varovasti.

Tällaista kurkistamista tapahtuu suomalaisissa sisustus- ja ruokalehdissä. Niiden mukaan pääsiäinen on suuri juhlapyhä, johon etsitään ihanaa tunnelmaa mahtavien herkkujen, koristeiden, värien, tuoksujen ja kevään valon kautta.

Mutta Jeesuksen hauta oli tyhjä. Eero Huovinen kirjoittaa tästä kirjassaan *Uusi ilo*: ”Ilman selitystä tyhjä hauta voi olla myös merkitykseltään tyhjä. Tyhjä hauta on kuin avoin vihje, itsessään moniselitteinen.

Samalla se on kuitenkin vahva signaali, joka vaatii ja huutaa selitystä.”

Niin vaativat ja huutavat myös pääsiäisen ruuat, koristeet, värit ja valo. Huovisen mukaan ”Hautakammion tyhjä tila on kuin tyhjiö, joka välttämättä täyttyy ja saa sisällön, jonkinlaisen tulkinnan.” Myös pääsiäisen tiput, suklaamunat, noidat ja rairuoho ovat itsessään onttoja. Ne huutavat: ”Mitä me oikein markkeeraamme?!”

Raamatusta tyhjään hautaan kurkistajat saivat tulkinnan enkeliltä: ”Älkää pelästykö. Te etsitte Jeesus Nasaretilaista, joka oli ristiinnaulittu. Hän on noussut kuolleista, ei hän ole täällä.”

Meidän pääsiäiskoristeemme ja -ruokamme saavat sisällön samasta sanomasta. Tyhjiksi puhallettujen munien kalkkinen kuori tarkoittaa Jeesuksen hautaluolaa kalkkikivikalliossa. Se oli tyhjä, koska Jumala herätti kuolleista hänet, joka kuolemallaan voitti meidän kuolemamme. Tiput ja rairuoho tarkoittavat uutta elämää, joka Jeesuksen ylösnousemuksesta meille koituu. Lampaanpaisti viittaa siihen, että hän oli kuin uhrikaritsa, viattomana syntisten puolesta tapettu.

Pääsiäinen huutaa siis vastausta, jota Itä-Savon *Lukijan lyhyissä* helmi- ja maaliskuussa etsittiin: Tuomitseeko Jumala? Onko hän minun tuomarini?

On. Mutta pääsiäinen muuttaa asian aivan olennaisesti: Jumala on tuomari, joka rakastaa meitä ja on siksi itse kärsinyt tuomiomme.

Kyseessä on sen verran ison kokoluokan tulkinta munille ja lampaanpaistille, että sitä saa epävarmana kauempaakin kurkistella. Mutta siitä syntyy vähitellen niin suuri *uusi ilo*, että Raamatun mukaan kurkistelijat lähtivät haudalta juoksujalkaa, ”yhtaikaa peloissaan ja riemuissaan”.

Sammeli Juntunen
kirkkoherra

Kerimäen iso kirkko 170 vuotta

Kerimäen iso kirkko täyttää 170 vuotta. Kirkon rakennustyöt saatiin valmiiksi syyskuussa 1847 ja 11.6.2018 tulee kuluneeksi tasan 170 vuotta kirkon vihkimisestä käyttöönsä.

Kerimäen kappeliseurakunta ja Savonlinnan seurakunta järjestävät kirkon 170-vuotisjuhlan sunnuntaina 10.6. Päivä alkaa juhlamessulla isossa kirkossa klo 10. Messussa saarnaa hiippakuntamme piispa **Seppo Häkkinen**. Messun jälkeen nautitaan lounas ja juhlakahvit kirkonmäellä ja klo 12.30 alkaa juhla kirkossa.

Päivän aikana käydään myös kirkonrakentaja A.M. Tolpon haudalla. ■

Arkkitehti A. F. Granstedtin suunnittelema ja Axel Magnus ja Theodor Tolpon urakoima kristikunnan suurin puukirkko on valmistunut 1847. Kirkossa on istumapaikkoja n. 3300 ja tilaa kaikkiaan noin 4000-5000 hengelle.

240 päivää seurakuntavaaleihin!

Seurakuntavaalit 2018

Ehdokasasettelu päättyy 17.9.

Ennakkoäänestykset Enonkoskella, Kerimäellä, Punkaharjulla, Rantasalmella, Savonlinnassa ja Savonrannalla 6.-10.11.

Tarkemmat äänestysajat ja -paikat vahvistuvat syksyllä.

Varsinaisena vaalipäivänä 18.11. voi äänestää Savonlinnan seurakuntakeskuksessa.

Vaalien tulos vahvistetaan 22.11.

Ensi marraskuussa seurakuntalaiset pääsevät valitsemaan heitä edustavat luottamushenkilöt kirkkovaltuustoon, joka päättää mm. seurakunnan toiminnan ja talouden päälinjaukset, kirkollisverosta, rakennushankkeista ja virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta. Kirkkovaltuusto valitsee jäsenet kirkkoneuvostoon, joka johtaa seurakunnan käytännön toimintaa ja hallintoa sekä toimii kirkkovaltuuston valmistelu- ja täytäntöönpanoelimenä.

Seurakuntavaaleissa pääsevät äänestämään kaikki viimeistään vaalipäivänä 16 vuotta täyttävät seurakunnan jäsenet. Seurakuntavaalit ovat ainoat valtakunnalliset vaalit, joissa jo 16-vuotiaalla on äänioikeus. Nuorten aikuisten vaikuttamisryhmä NAVI toimii edistääkseen nuorten ja nuorten aikuisten vaikuttamismahdollisuuksia kirkossa. Tutustu osoitteessa naviryhma.fi

Seurakuntavaaleissa ehdokkaaksi voi asettua konfirmoitu, kristillisestä vakaumuksesta tunnettu, 18 vuotta täyttänyt seurakunnan jäsen, joka ei ole vajaavaltainen. Seurakuntavaaleissa ehdokkaaksi pääsee valitsijayhdistysten kautta.

Vaaleissa kelpoisuuden täyttävä seurakuntalainen voi myös perustaa oman listan keräämällä vähintään kymmenen oman seurakunnan äänioikeutettua jäsentä valitsijayhdistykseksi.

Valitsijayhdistyksistä saa tietoa Savonlinnan seurakunnan kirkkoherranvirastosta sekä kevään mittaan seurakunnan vaalisivuilta osoitteessa savonlinnaseurakunta.fi/seurakuntavaalit2018

#minun kirkkoni

Tämän vuoden seurakuntavaalien valtakunnallinen teema on #minun kirkkoni. Teema kutsuu kaikki seurakunnan jäsenet omalla äänellään kertomaan, mitä asioita he pitävät kirkossa ja sen työssä itselleen tärkeimpänä. Kun käytät sosiaalisessa mediassa aihetunnistetta #minunkirkkoni pääset mukaan vaalikeskusteluun, jota käy syksyllä koko Suomi.

Talvisodan päättymisen muistopäivää vietettiin pikkukirkossa

Talvisodan päättymisen muistopäivän viikkomessu ja muistelutilaisuus järjestettiin Savonlinnan pikkukirkossa tiistaina 13.3. Liturgina toimi rovasti **Toivo Loikkanen**. Tilaisuuden tervetulosanat lausui Savonlinnan Seudun Maanpuolustuskillan pj **Pekka Nousiainen**. Musiikista vastasivat Savonlinna-kvartetti sekä kanttori **Arto Liukko**.

Viikkomessun päätteeksi seppelpartio lähti viemään tervehdystä Kollaan Kiville Tallisaareen. Loikkanen lähetti seppelpartion matkaan Narvan marssin soidessa: ”On selvää, ettei maamme olisi sellainen mitä se nyt on, jos sodissa olisi käynyt toisin. On aika jälleen osoittaa kiitollisuutta ja kunnioitusta miehille ja naisille, jotka toimivat sodissa vapautemme ja itsenäisyytemme säilymiseksi. On aika osoittaa kiitollisuutta ja kunnioitusta heille, jotka antoivat elämänsä. Talvisodan legendaarinen lause Kollaa kestää tuli symboliksi koko talvisodalle.”

Messun jälkeen tilaisuus jatkui kaupungintalolla. ■

Pikkukirkosta lähetettiin seppelpartio Kollaan Kiville Tallisaareen. Seppelpartiossa olivat mukana Keijo Räsänen (vas.), Tuukka Toiviainen ja Minna Lipsanen.

LASTEN KESÄ

Seurakunnan lapsityö tuo iloa, yhdessäoloa ja turvallista tukea lapsiperheen arkeen. Kerhoissa ja tapahtumissa kohtaavat sekä lapset että aikuiset: Lasten leikin lomassa aikuinen löytää vertaistukea ja uusia ystäviä. Seurakunnan kesätoiminta tarjoaa mukavaa tekemistä pikkukoululaisille sekä kesäisiä elämyksiä koko perheelle. Ilmoittaudu mukaan ajoissa!

PÄIVÄ-JA PERHEKERHOJEN LEIRIPÄIVÄT

Perheleiripäivät Enonkosken seurakuntakodilla 4.6. ja 5.6.2018 klo 10-13
Ilmoittautuminen 27.4. mennessä:
Merja Hacklin 050 540 6119 tai merja.hacklin@evl.fi

Päiväkerholaisten leiripäivä Punkaharjun seurakuntatalolla 5.6.2018 klo 10-14 ja 6.6.2018 klo 10-14
Ilmoittautuminen 27.4. mennessä:
Seija Karvinen 050 310 0195, seija.karvinen@evl.fi
Ritva Seppänen 044 458 0532 ritva.seppanen@evl.fi

Perheleiripäivä Savonrannan seurakuntakodilla 8.6. klo 10-13
Ilmoittautuminen 27.4. mennessä:
Merja Hacklin 050 540 6119 tai merja.hacklin@evl.fi

Päiväkerholaisten leiripäivät Tavisalossa 12.6. ja 13.6.2018 klo 10-12 ja 19.6. klo 10-12
Ilmoittautuminen 27.4. mennessä
Lastenohjaaja Miia-Mari Jaatila 050 540 6009 (klo 8-14) tai miia-mari.jaatila@evl.fi

Ekavauvakerhon leiripäivä Savonlinnan seurakuntakeskuksella 13.6. klo 9-11
Ilmoittautuminen 27.4. mennessä:
Merja Hacklin 050 540 6119 tai merja.hacklin@evl.fi

KESÄLEIRIT

Isovanhempi & lapsenlapsi -leiri pe 27.-28.7.2018 Punkaharjun leirikeskuksesta
Hinnat: aikuiset 25 euroa, lapset (4-18v) 20 euroa.
Ilmoittautuminen 1.6. mennessä
Lapsityöntoimistoon 044 776 8021 (aamupäivisin) tai savonlinnan.lapsityo@evl.fi

Perheleiripäivä 9.6.2018 klo 10-15 Kerimäen tavisalossa
Yhdessä diakoniatyön kanssa
Ilmoittautuminen 27.4. mennessä:
Lastenohjaaja Miia-Mari Jaatila 050 540 6009 (klo 8-14) tai miia-mari.jaatila@evl.fi

Isovanhempi & lapsenlapsi -leiripäivä 2.8.2018 klo 10-16 Kerimäen Tavisalossa
Yhdessä diakoniatyön kanssa
Hinnat: aikuiset 10 euroa, lapset (4-18v) 5 euroa.
Ilmoittautuminen 1.6. mennessä
Lastenohjaaja Miia-Mari Jaatila 050 540 6009 (klo 8-14) tai miia-mari.jaatila@evl.fi

KESÄKERHOT

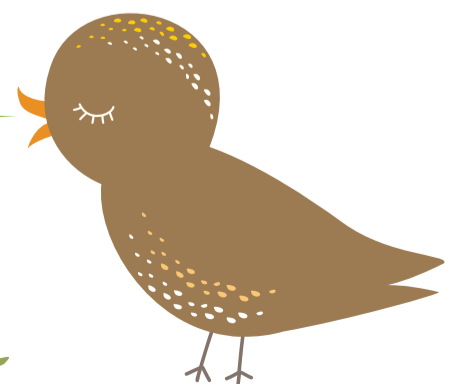
Kesäkerho 1.-2. -luokkalaisille 4.-21.6.2018 Miekkoniemen seurakuntakodilla maanantaista perjantaihin klo 9-14.
Kesäistä puuhailua sisällä ja ulkona sekä turvallista yhdessäoloa ja askartelua. Työntekijöinä ovat Savonlinnan seurakunnan lastenohjaajat. Lämmin ateria 4 euroa (laskutetaan osallistumispäivien mukaan).

Ilmoittautuminen 27.4. mennessä lapsityöntoimistoon 044 776 8021 (aamupäivisin) tai savonlinnan.lapsityo@evl.fi

Kesäperhekerho 5.-21.6.2018 tiistaisin ja torstaisin klo 9.15-11.15
Savonlinnan seurakuntakeskuksella, nuorisopuolen takkahuoneella (takkis).

Kesäperhekerho on avoin kaikenikäisille lapsille, vanhempien tai isovanhempien. Kerhossa on yhteinen hartaushetki, lauluja, leikkejä, ulkoilua, mahdollisuus tavata toisia perheitä sekä kahvi/tee/mehutarjoilu.

Lisää kivaa tekemistä, kerhoja, leirejä, retkiä ja yhdessäoloa osoitteessa: savonlinnaseurakunta.fi/tule-mukaan

Pääsiäisvaellus

Sleyn raamattukoulutustyön s
Seurakunta uutisten lukijat pää
tarkastellen. Tie kutsui ja kuts

Evankeliumit kertovat lyhyesti ja koruttomasti Jeesuksen viimeisistä päivistä. Neljän evankeliumin kertomukset poikkeavat toisistaan jonkin verran. Tutkijalle näiden poikkeamien aiheuttama rosoisuus kertoo siitä, että kertomuksia ei ole keksitty pienessä piirissä. On ollut olemassa elävä perinne ja erilaisia näkökulmia. Se merkitsee rikkautta ja myös luotettavuutta.

Tutkijat ovat kauan pyrkineet selvittämään, mitä Jerusalemissa todellisuudessa tapahtui. Se on historiantutkijan tehtävä ja velvollisuus. Media poimii mielellään esille kohuväitteitä, jotka tulevat ja unohtuvat pian. Todellisuus on arkisempaa ja vähemmän myyvä: Vaikka monista yksityiskohdista keskustellaan loppumattomasti, asiat tapahtuivat Jerusalemissa kutakuinkin niin kuin evankeliumit kuvaavat.

Kristuksen kärsimyshistoria on tyhjentymätön aarreaitta. Herran polku vei Galileasta Jerusalemiin, halki hurraavan väkijoukon aina ristille ja hautaan asti. Evankeliumit kertovat, miten hän kohtasi tällä polulla hyvin erilaisia ihmisiä. Episodi toisensa jälkeen sisältää paljon enemmän kuin hätäinen lukija huomaa. On hyvä lukea ne läpi, pysähtyä ja miettiä – miten kaikki tapahtui? Mitä ihmiset ajattelivat, miksi he toimivat niin kuin toimivat – ja mitä minä olisin heidän sijassaan tehnyt? Mitä enemmän etsit, sitä enemmän löydät. Löydät ihmisen kasvot. Pietarin, Pilatuksen, Maria Magdalenan, mutta tapahtumien keskeltä löydät myös omat kasvosi. Ja ennen muuta löydät suuren kärsijän rakkaat kasvot.

Palmusunnuntai:

Ruoska viuhuu temppelissä

Jeesus kokosi suuria väkijoukkoja Galileassa. Nyt hän saapui Jerusalemiin. Kaupungin ulkopuolella Jeesus haetutti aasin ja ratsasti sillä pyhään kaupunkiin. Sakarjan kirjan ennustukset toteutuivat: Iloitse, tytär Siion!

Riemuitse, tytär Jerusalem!

Katso, kuninkaasi tulee.

Vanhurskas ja voittoa hän on, hän on nöyrä, hän ratsastaa aasilla, aasi on hänen kuninkaallinen ratsunsa. (Sak. 9:9)

Kansanjoukko tervehti Jeesusta hoosianna-huudolla. Seuraavana päivänä hän meni temppeliin, kaatoi rahanvaihtajien pöytiä ja ajoi kauppiaita pois ruoskalla. Pyhä turismi pudotti naamionsa. Jumalan huoneesta oli tehty valtava rahantekokone, ryövärien luola. Jumala vaatii pyhyyttä, simpään saakka.

Mietin mitä tapahtuisi, jos kesken aivan tavallisen jumalanpalveluksemme olisi yhtäkkiä viimeisen tuomion hetki ja Herra olisi yhtäkkiä läsnä kirkkaudessaan. Miten kävisi minun?

Kiirastorstai:

Ehtoollinen ja Getsemane

”Sinä yönä jona hänet kavallettiin ...”

”ottakoon kukin perheenpää karitsan, yhden karitsan perhekuntaa ja taloa kohti ... (2. Moos. 12:3).

Egyptissä orjina kärsineet israelilaiset saivat tehtäväkseen valmistaa öisen pääsiäisaterian, josta tuli juutalainen perinne. Myös Jeesuksen viimeisenä iltana syötiin tämä ateria. Mutta nyt juhlaan liittyi uutta: ”Ottakaa ja syökää, tämä on minun ruumiini” ... ”Juokaa tästä, te kaikki. Tämä on minun vereni, liiton veri, joka kaikkien puolesta vuodatetaan syntien anteeksiantamiseksi” (Matt. 26:26-29).

Herran ehtoollinen oli asetettu. Vuosituhansien ajan Herran pöytä on kutsunut taakkojen alla olevia ja syntisiä armon osallisuuteen.

Getsemanessa

Viimeisen aterian jälkeen tie vei Getsemanen puutarhaan. Jeesus otti mukaansa kolme lähintä miestä ja vetäytyi rukoukseen. Hän tiesi, mitä oli edessä. Nyt oli viimeinen hetki pelastautua. Lähteäkö vai jäädä ja kohdata vangitsijat? Oli rukoustaistelun aika. Ihmisistä ei ollut apua. Jeesus oli yksin ja hän hikoili verta.

”Hän oli rikas mutta tuli köyhäksi teidän vuoksenne, jotta te rikastuisitte hänen köyhyydestään” (2. Kor. 8:9). Jumalan Poika on tullut heikoksi ja köyhäksi, jotta minä tulisin terveeksi ja rikkaaksi. Jos joudun itkemään ja huutamaan siksi, että olen yksin ja kuoleman tiellä, en ole sittenkään koskaan yksin. Herra on kokenut sen kaiken ja hän on lähellä.

Pitkäperjantai:

Tuomio ja risti

Välillä klo 6-9

”Hetimitä” ylipappien neuvottelu ja neuvoston päätös; Jeesus luovutetaan Pilatukselle (Mark. 15:1, myös Matt. 27:1). Luuk. 22:66-67 kuulustelu ja neuvoston kokous vasta aamulla. Joh. ei kerro neuvoston kokouksesta, vaan juutalaisten ns. ydinryhmän toiminnasta Jeesus viedään Herodeksen eteen (Luuk. 23:7) Pilatus ruoskittaa Jeesuksen (Joh. 19:1) Jeesus tuomitaan kuolemaan. (Joh. 19:14 vasta puolenpäivän aikaan)

Klo 9 Jeesus ristiinnaulitaan (Mark. 15:25 kolmas hetki)

Klo 12 Kuudes tunti (Klo 12) Pimeys ylitään (Mark. 15:33, myös Matt. 27:45 ja Luuk. 23:44)

Klo 15 Jeesus kuolee (yhdeksäs tunti, klo 15 Mark. 15:34 ja Matt. 27:45)

Ennen klo 18 Jeesus haudataan - ennen auringonlaskua eli ennen klo 18

Juutalaisten Suuri neuvosto tuomitsi Jeesuksen kuolemaan Jumalan pilkkaajana, mutta heillä ei ollut lupaa panna toimeen kuolemantuomiota. Juudean prefekti Pontius Pilatus saattoi vapauttaa hänet tai tuomita ristille tai kaikkea siltä väliltä.

Tuomittavan syyte muuttuu harvoin siirtäessä oikeusasteesta toiseen. Nyt niin kävi: Juutalaiset tuomitsivat Herran Jumalan pilkkaajana, mutta luovuttivat hänet Pilatukselle kapinallisena. Pilatus ei olisi ristiinnaulinnut juutalaisten Jumalan pilkkaajaa. Kapinalliselle se oli käypä rangaistus. Paljon oli oikeuden palvelijoiden palvelemaansa venyteltävä.

Ristin kantaja

Ristiinnaulitseminen oli roomalainen tapa teloitaa kaikkein pahimmat rikolliset. Vaihtelu oli suurta, mutta muutamat osat kuuluivat rangaistukseen useimmiten ja ne kuuluivat myös Herran kärsimystiehen. Roomalaisilla oli tapana ruoskia kuolemaantuomittu. Rajusti ruoskittu ihminen oli kammottava näky ja sellaisen nähnyt ymmärsi, että rikos ei kannata. Pelotevaikeudesta lisäsi tuomiopaikalla ruoskitun tie teloituspaikalle. Hän kulki ristin poikkipuuta kantaen halki kaupungin paikalle, jossa hänet naulittiin ristille kaikkien pilkattavaksi.

Evankeliumit kertovat, että ruoskittu Herra ei pystynyt kantamaan omaa ristiään. Paljon tapahtui ennen kuin sadistiset kiduttajat ottivat ristin poikkipuun Jeesuksen hartioilta. Jossakin vaiheessa ihminen vain ylittää sen rajan, jonka jälkeen mikään ei saa enää nousemaan ja jatkamaan kulua. Sen rajan ylitti kärsimystiellään kuningas Kuningas.

Jumalani, Jumalani, miksi minut hylkäsit!

”Yhdeksännellä tunnilla Jeesus huusi kovalla äänellä: ”Elohi, Elohi, lema sabaktani?” Se on käännettynä: Jumalani, Jumalani, miksi hylkäsit minut?” (Mark. 15:34). Golgatalla kuului ristiinnaulitun huuto. Varmaan kaikki kuuluivat sen vain yhdellä tavalla. Yksi vallantavoittelija oli luottanut typerän intomielisesti Jumalaan ja luullut tulevaisuutensa kuninkaaksi. Ristille naulittuna hän ymmärsi epäonnistuneensa. Jumala oli hylännyt hänet.

ihtheeri, pastori Erkki Koskenniemi Karkun evankelisesta opistosta vie pääsiäisvaellukselle hiljaisen viikon ja pääsiäisen tapahtumien historiallista taustaa u edelleen. Jerusalemiin, ristille ja lopulta tyhjälle haudalle ja suureen juhlaan.

Vasta myöhemmin opetuslapset oppivat ymmärtämään sanat oikein. Jeesus lainasi psalmeja 22, josta tuli kristityille tärkeä avain koko kärsimyshistoriaan. Psalmin alkuosa on murretun ja Jumalan hylkäämän ihmisen sydämeen käyvä valitus. Loppuosassa soi suuren ja armollisen Jumalan kiitos: Hän ei hylkää kärsijää, vaan auttaa ja nostaa synkimmästäkin ahdistuksesta. Jumala toteuttaa nyt jotakin käsittämättömän suurta. Suuri Kärsijä ylistää vielä Jumalaa suuren seurakunnan keskellä.

Hän nosti omansa ahdingosta: Muistakoot maan kansat tämän teon ja kääntyköt hänen puoleensa. Kumartakoot häntä myös vieraat heimot, sillä Herran on kuninkuus! Hänen valtansa alla ovat kaikki kansat. (Ps. 22:22-29)

Golgatan miehen huuto avasi Kirjoitusten aarteet. Vanhan testamentin suuret linjat alkoivat hakea muotoaan. Silmät avautuivat näkemään Kristuksen. ”Hänestä kaikki profeetat todistavat, että jokainen, joka uskoo häneen, saa hänen nimensä voimasta syntinsä anteeksi.” (Ap.t. 10:43)

Lauantai: Haudan lepo

Juutalaiset eivät polttaneet vainajiaan. Kalioon hakatussa hautaluolassa oli vuode, jolla vainaja jätettiin lepäämään. Kivipaasi sulki haudan tiiviisti eläimiltä. Myöhemmin hauta avattiin ja vainajan luut koottiin arkkuun, jossa hänen esivanhempiansa luut jo olivat. Kuten edellinen raamatunkäännöksemme asian ilmaisee, ”hänet koottiin isiensä tykö.”

Joosef Arimatialainen antoi Jeesukselle haudan, jonka hän oli hakkauttanut itseään varten. Uuteen hautaan laskettiin nyt Kristuksen ruumis.

Minut on opetettu pysähtymään Jeesuksen haudan äärellä. Jumala on armoissaan salannut minulta lähtöni hetken. Se kuitenkin tulee kerran, minulle niin kuin jokaiselle muullekin. Hautaan laskettu Kristus pyhitti haudan omilleen lepopaikaksi. Hän nousi kuolleista ja hänen mukanaan nousen minäkin. Katson Kristuksen hautaa ja uskallan katsoa omaani.

Sunnuntai: Uusi toivo

Sunnuntaiamuna Jeesuksen haudalla oli hämmentyneitä ihmisiä. Johannes kertoo (Joh. 20), että hauta oli avattu ja että se oli tyhjä. Haudanryöstäjät eivät olleet paikalla, sillä käärinliinat olivat hyvässä järjestyksessä. Mutta miten ihmeessä ruumis oli voinut poistua niiden sisältä?

Maria Magdalena ymmärsi vain kadottaneensa kaiken muun lisäksi vielä opettajansa ruumiinkin. Hän istui ja itki. Kun joku tuli, hän kääntyi pois ja peitti kasvonsa. Puutarhuri varmaan tai joku muu outo. Itkun keskeltä nousee pyyntö: Jos outo mies tietää jotakin Jeesuksen ruumiista, kerro nyt ja minä toimin.

”Maria!”. Vain yksi ainoa sana. Se riitti. ”Rabbuuni!”. Kertomus on tallettanut alkuperäisellä kielellä Marian ilonsekaisen parkaisun. Ei voi olla totta! Opettaja elää! Jotakin uutta oli syttymässä sydämeen. Aurinko oli nousemassa ja pyyhkimässä pois yön kauhut ja kaikki kyyneleet. Nyt asiat olivat jotenkin toisin, vaikka Maria ei vielä ymmärtänyt miten. Mutta siinä oli Jeesus, elävänä, ja se riitti.

”Maria!” – ”Rabbuuni!” Kahden sanan vuoropuhelu elää edelleen. Vain yksi sana ja kylmä ja epäuskoinen mieleni saa uuden valon. Hän elää, hän on todellinen ja hänen rakkautensa valaisee pimeän yön. Herran on kutsunut minut nimeltä ja ottanut omakseen.

Aurinko on noussut ja Jumalan hyvyys virtaa syntisen ihmisen elämään. ■

Pääsiäisen tapahtumat

Palmusunnuntai 25.3.

klo 10 messu Enonkosken kirkossa
Srk-talolla kirkkokahvit, myyjäiset ja arpajaiset lähetystyölle.
klo 10 perhemessu Kerimäen talvikirkossa
klo 10 messu Punkaharjun kirkossa
klo 10 Puuhamessu Pääskylahden kirkossa
klo 10 messu Savonrannan kirkossa
klo 10 kehitysvammaisten kirkkopyhä Rantasalmen kirkossa.
klo 10 messu tuomiokirkossa

Maanantai 26.3.

klo 10 kaikenikäisten pääsiäisvaellus Rantasalmen kirkossa

Tiistai 27.3.

klo 10 hiljaisen viikon viikkomessu Kerimäen talvikirkossa
klo 13.30 ehtoollistilaisuus Enonkosken Koskenhelmessä
klo 13 ja klo 18 pääsiäispolku Punkaharjun seurakuntatalolla
klo 14 Ahtisaarna Savonrannalla, Rönkkötalo

Keskiviikko 28.3.

klo 13.30 viikkomessu Palvelukoti Attendo, Puruveden Helmi
klo 18 hiljaisen viikon hartaus Punkaharjun kirkossa

Kiirastorstai 29.3.

klo 13.30 viikkomessu Kerimäen vanhainkodilla
klo 14-15 pääsiäiskahvit kahvila Kaivopirtillä
klo 18 messu Enonkosken kirkossa. Gospelryhmä.
klo 18 messu Kerimäen talvikirkossa
klo 18 messu Savonrannan kirkossa
klo 18 messu tuomiokirkossa. Savonlinna-kuoro.
klo 19 messu Punkaharjun kirkossa. Tuomas-kvartetti.
klo 19 messu Rantasalmen kirkossa

Pitkäperjantai 30.3.

klo 10 sanajumalanpalvelus Enonkosken kirkossa. Kirkkokuoro.
klo 10 sanajumalanpalvelus Kerimäen talvikirkossa
klo 10 sanajumalanpalvelus Punkaharjun kirkossa
klo 10 sanajumalanpalvelus Rantasalmen kirkossa
klo 10 sanajumalanpalvelus Savonrannan kirkossa
klo 10 sanajumalanpalvelus tuomiokirkossa. Kirkkokuoron seniorit.

Hiljainen lauantai 31.3.

klo 9-10 pääsiäiskahvit Huoltoasema Tervonen St1:n kahvio
klo 19 Tuomasmessu Punkaharjun seurakuntasalissa
klo 23 pääsiäisyön musiikillinen hartaus Rantasalmen kirkossa
klo 23 pääsiäisyön messu tuomiokirkossa

1. pääsiäispäivä 1.4.

klo 10 messu Enonkosken kirkossa. Kirkkokuoro.
klo 10 messu Kerimäen talvikirkossa
klo 10 messu Lohikosken kirkossa
klo 10 messu Rantasalmen kirkossa
klo 10 messu Savonrannan kirkossa
klo 10 messu tuomiokirkossa. Juhlakuoro.
klo 12 messu Pääskylahden kirkossa
klo 13 messu Oravin rukoushuoneella
klo 13 messu Vuoriniemen seurakuntatalolla

2. pääsiäispäivä 2.4.

klo 10 messu Kerimäen talvikirkossa
klo 10 perhemessu tuomiokirkossa. Lapsikuoro Loiske.
klo 13 messu Enonkosken luostarissa. Kirkkokahvit.
klo 18 partiolaisten iltakirkko Rantasalmen kirkossa

Kirkkomusiikki

su 25.3. klo 15 Palmusunnuntain kirkkokonsertti tuomiokirkossa
Seurakunnan kanttorit vieraineen esittävät paastonajan kirkkomusiikkia
Vapaa pääsy, ohjelma 10 e.

ma 26.3. klo 18 Lapsikuoro Loiske ja Savonlinnan Gospelkuoro
hiljaisen viikon tunnelmissa tuomiokirkossa

ti 27.4. klo 18 Hiljaisuuden virsi tuomiokirkossa
Yhdessä laulettavat virret kuljettavat hiljaisen viikon tapahtumiin.
Savonlinna-Säämingin kirkkokuoro

pe 30.3. klo 19 Pitkäperjantain kirkkokonsertti tuomiokirkossa
Savonlinnan Orkesteri. Vapaa pääsy, käsiohjelma 20 euroa.

la 31.3. klo 19 ”Ja pimeys tuli.” Talvisalon kappelissa
Musiikkia ja tekstejä kärsimyksestä

ma 2.4. klo 15 Pääsiäisajan musiikkia tuomiokirkossa
Ennakkoon 15 € nettilippu.fi, ovelta 1h ennen 18 €. Esmo ry.

8 ajankohtaista kysymystä hautojen hoidosta

Savonlinnan seurakunnalla on hoivossaan Talvisalon, Pääskylahden, Varparannan, Ahvensalmen, Savonrannan, Vuoriniemen, Rantasalmen hautausmaat sekä Kerimäen kaksi, Punkaharjun kaksi ja Enonkosken kaksi hautausmaata. Lisäksi seurakunnalla on käytöstä poistettu, mutta hyvin hoidettu hautausmaa Kirkkoniemessä, sekä metsähautausmaat Kerimäen Silvolassa ja Enonkoskella. Kesäisin hautausmailla työskentelee yhteensä jopa 110 kausityöntekijää.

Kesän lähetessä moni pohtii, huolehtiko haudan hoidosta itse, vai antaako sen seurakunnan tehtäväksi. Tässä kahdeksan useimmin kysyttyä kysymystä vastauksineen päätöksenteon tueksi.

1. Missä haudanhoitosopimuksen voi tehdä?

Hoidon voi tilata Talvisalon hautausmaan toimistosta käymällä toimistolla, p. 0440 768 052 tai talvisalo.hautausmaa@evl.fi Toimisto palvelee ma-pe klo 9-12.

2. Miten voi selvittää, onko oma sopimus voimassa?

Talvisalon hautausmaan toimisto kertoo tiedon hoitosopimuksen tilasta.

*Hautainhoitobinnasto 2013.
Hyväksytty kirkkoneuvostossa 27.11.2012

3. Milloin lasku haudanhoidosta tulee?

Laskut lähtevät keväällä 2018 porrastetusti siten, että määräaikaiset (5 ja 10 vuotta) lähtevät viikolla 13. Kesähoidot (1 vuoden sopimukset) lähtevät viikolla 16.

4. Paljonko haudanhoito maksaa?

Sopimuksia tehdään 1, 5 ja 10 vuodeksi. Hinta määräytyy haudan leveyden ja hautatyyppin (kumpuhauta hiekkapinnalla tai ruohopinnalla vai yhtenäisnurmi-alueella oleva hauta) perusteella. Esimerkiksi yhden paikan levyisen hiekkapintaisen kumpuhaudan kesähoito maksaa 100 € + kukat á 7 €. 10 vuoden sopimuksella samanlaiselle haudalle maksaa 900 € sis. 2 kukkaa*.

5. Voiko kukkia vaihtaa kesken kesän?

Jos kukat menevät huonoksi, ne vaihdetaan veloitusetta.

6. Milloin kukat istutetaan?

Kesäkukat tulevat puutarhalta perinteisesti kesäkuun 10. päivän tienoilla ja istutus alkaa heti.

7. Voiko seurakunta hoitaa pelkän kukkien kastelun?

Pelkän kastelun voi tilata kaikille hautausmailla.

8. Keneen voi ottaa yhteyttä, jos hautojen hoidossa on huomautettavaa?

Talvisalon hautausmaan toimiston kautta viesti menee hautausmaiden hoitajille, jos palautetta ei voi antaa suoraan hautausmaan työnjohtajille/ hautausmaan hoitajille.

Kukan tie

Hautausmaiden suosituimmat kukat, ruusubegoniat ja verenpisarat, ovat alun perin kotoisin eteläiseltä pallonpuoliskolta. Kukkien pistokastuotanto on viime vuosina siirtynyt Euroopasta pääasiassa Indonesiaan, Keniaan ja Etelä-Amerikkaan.

Kukat kasvatetaan pistokkaiksi suurilla emokasvitarhoilla ja kuljetaan sen jälkeen pistokkaina Eurooppaan juurrutettaviksi. Kun kukat ovat kasvaneet sopivan kokoisiksi, ne tuodaan Suomeen.

Siemenistä lisätyt kasvit, kuten samettiruusu, kesäbegonia ja mukula-begonia on kylvetty Tanskassa tai Hollannissa ja ne saapuvat Suomeen viikon ikäisinä taimina.

Savonlinnan seurakunta tilaa kukat monien muiden seurakuntien tapaan EJ-Tarhoilta Soinista. Tulevan kesän kukat ovat jo saapuneet Suomeen ja kasvavat parhaillaan puutarhureiden huolellisessa hoidossa.

Ilmoittaudu
mukaan!

Bussimatka Karjalaan 11.-13.8.2018

Aunus - Käkisalmi - Konevitsan luostari

Lähtö la 11.8. klo 7 Savonlinnasta. Ajetaan Värttilän tullin kautta Läskelään, missä ruokailu. Matka jatkuu Kolatselän ja Prääsän kautta Ylä-Aunuksen kylään, missä yhteinen tilaisuus. Illaksi ajetaan Aunukseen, missä illallinen ja yöpyminen kaupungin liepeillä olevassa uusissa Karju-Kala hotellin lomamökeissä. Su 12.8. aamulla tutustumista Aunukseen ja jumalanpalvelus klo 11 Aunuksen kirkossa. Lounaan jälkeen ajetaan Laatokan rantatietä Pitkärannan ja Sortavalan kautta Käkisalmeen, missä illallinen ja yöpyminen hotelli Korelassa.

Ma 13.8. klo 10-16 retki laivalla Konevitsaan, jossa opastettu tutustuminen luostariin ja lounas. Paluu Svetogorskin kautta Savonlinnaan ma-iltana.

Matkan hinta 2h hotellihuoneessa 390 € sisältäen ryhmäviisumin, aamupalat ja ruokailut ja Konevitsan retken. Omalla viisumilla matkan hinta 320 €. Matkan johtajana Jorma Marjokorpi. Tiedustelut ja ilmoittautuminen p. 040 8272965 Mirja Petrelius 15.6. mennessä.

Savonlinnan seurakunnan aunustukiryhmä

Kysy parisuhteesta!

Perheasiain neuvottelukeskukseen perheneuvojat vastaavat lukijoiden kysymyksiin. Lähetä kysymys: perheneuvonta.savonlinnan@evl.fi

Kysymys: ”Puolisoni sanoo, ettei pariterapiasta ole hyötyä. Onko siitä?”

Vastaus: Savonlinnan perheasiain neuvottelukeskukseen palautekyselyn mukaan n. 62 % koki saaneensa riittävästi apua terapiasta. Lähes 90 % piti perheneuvojan toimintaa erinomaisena tai hyvänä.

Usein parisuhde on terapiaan tullessa pahasti takalukossa. Silloin jo tilanteen läpi käyminen rauhassa kolmannen osapuolen kanssa vähentää painetta ja toivotonta oloa.

Yleensä pariterapiassa käydään läpi molempien elämäkokemuksia. Kun löytää ymmärrystä itseä ja omaa tuskaa kohtaan, on helpotus silmin nähtävä. Ja kun löytää saman armollisen näkökulman kumppanin sielun haavoittumisiin, on erilaista puhua vaikeistakin asioista.

Ensimmäisiä apuja saadaan usein sen kautta, että käydään läpi riitoja ja huomataan, että ne noudattavat yleensä samaa käsikirjoitusta. Kun kolmas osapuoli lainaa silmänsä, korvansa, aivonsa ja sydämensä parin käyttöön, parisuhteen näkee etämmältä, ja voi toimia toisin seuraavassa riidassa.

Suurin hyöty pariterapiasta syntyy silloin, kun löytyy turvallinen tunnesuhde puolisoitten välille. Vihaisen ja hyökkäävän puolison tai suunsa sulkevan vetäytyjän ulkokuoren alta paljastuu pelokas, haavoittunut, yhteyttä kaipaava ihminen. Terapeutin tehtävä on omalla lämmöllään ja ymmärtämisellään kutsua puolisoit läsnä oleviksi toisilleen herkällä haavoittuvuuden ja tunteen alueella.

Entä silloin, kun tilanne on niin takalukossa, että ero alkaa häämöttää, kannattaako silloin lähteä pariterapiaan? Kyllä, sillä erotilanteessa jos missä tarvitaan kykyä puhua toisen kanssa, selvittää eroon liittyvät asiat. Jos ollaan jo eroamassa, on viisainta hakeutua sovitteluun

Parisuhteeseen on kätkeytyä suuria aarteita. Omien kipupisteiden läpi käyminen rakastavan ihmisen kanssa avaa oven uuteen maailmaan. Siinä maailmassa löytää kätöksissä olleet voimavaransa, voi kasvaa omaksi itsekseen. Läheisessä tunneyhteydessä on suuri vapaus olla oma itsensä.

Retriittipappi Pauliina Kainulainen aloittaa 1.4.

Suomen Evankelis-luterilaisen luostarin hallitus on valinnut kolmivuotiseen retriettipapin tehtävään teologian tohtori Pauliina Kainulaisen Kontiolahdelta.

Retriittipappi tulee keskittymään Mikkelin ja Kuopion hiippakuntien alueella tapahtuvaan hengelliseen ohjaukseen ja retriettitoiminnan kehittämiseen. Ihamaniemen luostari tulee olemaan toiminnan kotina. Talvikautena toiminta laajenee hiippakuntien seurakuntiin.

”Olen löytänyt hiljaisuuden retrietit jo nuorena”, Kainulainen kertoo. ”Olen koulutunut retriettinohjaajaksi. Viime vuosina minulle on antanut paljon hiljaisuuden viljely, jossa mietiskellään Raamatun tekstejä käyttäen apuna omaa mielikuvitusta ja tunteita. Toisaalta kaipaan myös hiljaista rukousta, jossa tarvitaan yhä vähemmän sanoja ja jossa yksinkertaisesti ollaan Jumalan lähellä, kuunnellen. Luontokin voi auttaa ihmistä hiljaiseen katseluun ja kuunteluun.”

”Toivon, että kirkkoni löytää keinoja ammentaa kristillisen rukousperinteen syvistä vesistä janoisille. Tässä hiljaisuuden retrietit ovat yksi tärkeä apuväline. Hiljaisessa rukouksessa on kyse koko olemuksella suuntautumisesta Kristukseen. Keskellä tämän ajan myrskyjä Jeesus Kristus voi antaa tyyneyden ja tulevaisuudenuskon sekä yksittäiselle kristitylle, että koko kirkolle.” ■

Pauliina Kainulainen siunataan tehtävänsä Enonkosken luostarissa su 2.4. klo 13 alkavassa messussa. Liturgia toimii Sammeli Juntunen, saarna Pauliina Kainulainen. Avustavissa tehtävissä luostarin vastuuhenkilöitä.

Elämänmenot

Kastetut

Viikko 5: Topi Tuomas Silvennoinen (Ke), Inka Maija Pauliina Turtiainen (Ke), Tiiu Anastasia Hämäläinen (Pu).

Viikko 6: Moone Hilda Hannele Asikainen. Kastetut: Eveliina Elsa Ilona Kaasinen (En), Kaisa-Maria Ilmoniemi (Rs).

Viikko 7: Veela Ilona Roivas, Kristian Aarne Juhani Forss. Petja Aleks Kuronen (Ke)

Viikko 8: Nelli Ilona Väisänen. Viljo Johannes Huttunen (Ke), Lumi Lila Isabella Pesonen (Ke). Onni Juhani Tapani Pöysä (Rs).

Viikko 9: Matilda Liisa Isabella Depner, Ellen Maria Alexandra Eskelinen, Lukas Väinö Viljami Kettunen, Ella Katariina Mikkonen, Elle Ida Elisabet Vataja. Voitto Urho Olavi Loikkanen (Ke).

Viikko 10: Janina Eveliina Johanna Mutikainen, Eetu Tuomo Tapani Juuti, Luke Benjamin Korhonen. Sylvi Amalia Birgitta Tynkynen (Pu).

Viikko 11: Väinö Ilmari Molarius, Elmo Sulo Verner Pulkkinen, Lionel Lucas Saukkonen, Aino Maria Vellonen (Ekoski)

Avioliittoon aikovat

Viikko 8: Jarkko Taneli Massinen ja Henna Sarita Järvisalo

Kuolleet

Viikko 5: Ella Onerva Laakkonen 95v, Toivo Olavi Pakarinen 91v, Kerttu Paulina Puurtinen 89v, Hilja Elina Lajunen 84v, Matti Juhani Luukkainen 79v, Anja Mikkonen 79v, Aulis Kullervo Nousiainen 79v, Veikko Olavi Hinkkanen 77v, Veli Matti Muukkonen 69v, Kari Henrik Korell 67v, Jukka Tapani Piitulainen 59v. Maire Sylvia Nousiainen 93v (En), Ismo Tapio Luostarinen 64v (En). Helli Annikki Kupiainen 90v (Ke), Aune Annikki Paalanen 87v (Ke). Eeva Sinikka Pykäläinen 80v (Pu). Paavo Asikainen 95v (Rs).

Viikko 6: Tyyne Mustonen 91v, Elvi Kaarina Kohonen 87v, Eila Kosonen 87v, Osmo Taavetti Tiainen 87v, Pirkko Irmeli Tunturila 70v, Esa Tapio Puranen 64v, Heidi Johanna Karvinen-Rössi 36v. Osmo Juhani Liukko 71v (En). Aimo Ensio Kupiainen 86v (Ke), Eira Anja Leena Rinkinen 81v (Ke). Martti Aukusti Järvisalo 97v (Rs).

Viikko 7: Elvi Ilona Mikkonen 92v, Aulis Erik Kosonen 89v, Aune Kaarina Partanen 87v, Lasse Sulho Taneli Laukkanen 65v. Pekka Johannes Korhonen 89v (Pu).

Viikko 8: Saima Kanerva Sinkkonen 90v, Saara Johanna Massinen 73v, Maire Ilona Halonen 73v, Ossi Tapani Toropainen 73v, Markku Juhani Laukkanen 70v, Ossi Juhana Kaihovaara 60v, Jorma Antero Laamanen 65v (Sr). Emma Liisa Astikainen 94v (Pu). Maire Mirjam Parviainen 70v (Rs), Erkki Ilmari Jalkanen 70 v (Rs).

Viikko 9: Sirkka Laurikainen 91v, Tauno Partanen 91v, Heikki Antero Hämäläinen 89v, Mauri Kalevi Suomalainen 73v, Lauri Olavi Tillman 67v, Vesa Hannu Tapio Laakkonen 63v. Vappu Marjava 89v (Ke), Kaisa Helena Kaskinen 67v (Ke). Aili Mirjam Niiranen 92v (Rs).

Viikko 10: Anna-Liisa Asikainen 92v, Pertti Johannes Mustalahti 71v. Elvi Annikki Turtiainen 90v (Ke).

Viikko 11: Raija Kaarina Turunen 88v, Sinikka Kaarina Hietanen 87v, Eeva Elina Myllys 87v (Rsalmi), Eino Mikael Viik 85v, Pentti Kalervo Hirvonen 85v (Rsalmi), Jorma Ilmari Valtanen 84v, Heimo Kalevi Hirvonen 83v, Anna Liisa Valtanen 82v, Kyösti Kalervo Koponen 79v, Terho Einari Seppänen 77v, Pentti Unto Olavi Honkanen 74v Viljo Veikko Antero Mehtonen 72v (Rsalmi)

Yli 300 nuorta kokee Suuren ihmeen

Uusi valtakunnallinen rippikoulu-suunnitelma ”Suuri ihme” pyrkii kehittämään rippikoulua nuorilähtöisemmäksi. Jokainen nuori on ihme.

Tavoitteena on, että nuoret pääsisivät itse vaikuttamaan ja olemaan osallisia rippikoulunsa toteutuksessa. Savonlinnan seurakunnassa rippikoulun käy tänä vuonna yli 300 nuorta.

”Edellinen rippikoulu-suunnitelma on vuodelta 2001, eli se on vanhempi kuin tämän kesän riparilaiset. Suunnitelma pyrkii olemaan ajan tasalla toimintaympäristön muutoksista. Sanoma ei muutu miksiäkään, mutta sen välittämisen keinoja on yritetty Suuressa ihmeessä päivittää”, kertoo pastori Johanna Tykkyläinen.

Uuden suunnitelman erityinen painopiste on ehtoolliskasvatuksessa. Rippikoulun ehtoollisopetus annetaan jo rippikoulujakson alkupuolella, jolloin nuoret voivat osallistua ehtoolliselle ollessaan messussa ohjaajien kanssa. Näin ehtoollisesta muodostuu luonnollinen osa kristittyä elämistä.

Nuoret mukana messussa

Uuden rippikoulu-suunnitelman myötä nuoret osallistuvat seurakunnan toimintaan käytännössä, minkä toivotaan auttavan heitä ymmärtämään seurakuntaa hengellisenä yhteisönä ja kirkon jäsenyyden merkitystä.

”Aiemmin jumalanpalveluskäyntejä käytiin itsenäisesti keräämässä tietty määrä tietyin ajan kuluessa. Niistä otettiin työntekijän nimmarit paperisiin riparipasseihin, joita sitten kevään lopussa etsittiin kissojen ja koirien kanssa repuista, pyykkikoneista ja ties mistä. Uuden suunnitelman mukaan useimmat jumalanpalveluskäynnit tehdään oman ryhmän kanssa, joten passia ei tarvita.

Ainoastaan jouluna ja pääsiäisenä on itsenäisesti suoritettava kirkkokäynti, josta todisteeksi lähetetään selfie jumalanpalveluksen toimittajan kanssa”, Tykkyläinen kuvailee. ”Messuissa on isompia ryhmiä nuoria kerrallaan ja joskus nuoret ovat mukana toimittamassa jumalanpalveluksia.” ■

Ripari.fi on ikkuna siihen mitä rippikouluissa tapahtuu. Tervetuloa seuraamaan riparifiliksiä ympäri Suomea!

